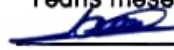

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

"Təsdiq edirəm"

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"___" "___" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060113-"İnformatikanın tədrisinin metodikası və metodologiyası"

Fakültə: Təbiyyat

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri (Lənkəran Dövlət Universitetinin 02 mart 2023-cü il tarixli 4/26 Nəli əmri ilə təsdiq edilmişdir.)

Kodu: MIF-B04.5

Tədris ili: II (2025-2026 tədris ili), Semestr:III

Tədris yükü: cəmi: 270 saat. Auditoriya saati -45 (30 saat mühazirə, 15saat məşğələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 9 kredit

Auditoriya 205

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Muradov Məmməd Fərrux oğlu, riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 13⁰⁰-15⁰⁰.

E-mail ünvanı: Mammad_2011@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Hacı Z.Tağıyev küçəsi 3 saylı tədris korpusu

III.Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Rəşadət Şərifov və b. İnformatika. dərs vəsaiti. Bakı-2020. 308 s.
2. Həmidov S.S. Kompüter sistemi və ondan istifadə texnologiyası: Bakı : ADPU, 2005, 95 s.
3. Tağıyeva Z.Ə. Həmidov S.S. İnformasiya sistemləri və onların texnologiyası: Bakı: ADPU, 2002, 52 s.
4. Ə. Abbasov, M. Əlizadə, E. Seyidzadə, M. Salmanova " İnformatika və kompüterləşmənin əsasları " Dərslik Bakı, 2005
5. Kərimov S. Q, Həbibullayev S. B, İbrahimzadə T. I "İnformatika" Ali məktəblər üçün dərslik Bakı, 2009
6. Cəfərov N. D, Rəhimova N. Ə " İnformatika üzrə praktikum ", Dərs vəsaiti Bakı, 2003
7. M.S. Xəlilov, N.Ə.Həsənova. İnformatika – Bakı Universiteti Nəşriyyatı:- Bakı, 2014, 404 s
8. Н. В. Софронова, А. А. Бельчусов. Теория и методика обучения информатике : учебное пособие для вузов - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва : Издательство Юрайт, 2022. - 401 с.
9. <https://e-derslik.edu.az>
10. <http://www.informatik.az>
11. <http://www.rusedu.info>
12. <http://www.piter.com/project/informatika>

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İnformatika fənninin tədrisinə ehtiyac var.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta Proqram paketləri fənninin tədris olunması məqsəduyğundur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: İnformatika insanları informasiyalaşmış cəmiyyətdə praktik həyatı fəaliyyətə hazırlayır. O, dünyadakı elektron informasiya resurslarını təhlil etmək bacarıqlarını formalaşdırır. İnsanların praktiki fəaliyyətə, əməyə və öz təhsillərini fasiləsiz davam etdirmələrinə hazırlanması informatikanın, kompüter savadlılığının və informasiya mədəniyyətinin aparıcı rol oynamasından, pedaqoqların informasiya cəmiyyətinə nəzəri və praktiki hazırlığından, onlara müasir şəraitdə dərk etmə üsulları və vasitələrindən istifadə etməyə şərait yaradılmasından bilavasitə asılıdır. İnsanlar informasiya mədəniyyətinə, kompüter savadına yiyələndikcə əmək bacarıqlarını müəyyənləşdirir, gələcəkdə həyat şəraitini daha səmərəli qurmaq imkanı əldə edirlər.

Cəmiyyətin intensiv şəkildə informasiyalaşması, kompüter texnikasının və şəbəkələrinin geniş tətbiqləri magistrantların kompüter savadının yüksək olmasını tələb edir. Bu səbəbdən magistratura təhsil pilləsində "Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənni tədris edilir.

Fənnin tədrisində informasiya, kompüterin strukturu, daxili və xarici qurğuları, əməliyyat sistemi, standart və ofis proqramları, kompüter şəbəkələri, internet kimi mühüm mövzuları əhatə edir. Gələcək pedaqoqlar öz peşə fəaliyyətlərində kompüterdən səmərəli istifadə etmələri üçün lazım olan proqramlarını bilməlidirlər. Fənn proqramında zəruri olan kompüter proqramları ilə tanış olunması nəzərdə tutulmuşdur.

Tədris planına uyğun olaraq fənnin tədrisinə 45 saat vaxt ayrılır, bunun 30 saati mühazirə, 15 saati məşğələyə sərf edilir, 1 semestr ərzində tədris olunur.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir,

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çətinliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir,

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.

X.Təqvim mövzu planı 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar Cəmi 45 saat

№	Dərslərin mövzuları	Müh.	Məşğ.	Tarix
1	2	3	4	5
1	Mövzu1. Multimediya sistemləri. Öyrədici və Nümayişetdirici proqramlar və onların istifadə texnologiyası • Multimedik audio və video vasitələr • Öyrədici proqramlar, elektron kitabxana və ensiklopediyalar • Tərcümə proqramlarından istifadə texnologiyası Mənbə: [1-11]	2	2	
2	Mövzu 2 Kompüter texnologiyasının texniki vasitələri. • Kompüter texnikasının yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri. • Kompüterlərin təsnifatı. • Kompüterlərin arxitekturası, əsas qurğuları və xarakteristikası. • Kompüterdə informasiyanın təsviri. Fərdi kompüterlər və onların növləri. Mənbə:[1-11]	2		
3	Mövzu 3. Fərdi kompüterlərin daxili qurğuları və onların funksiyaları. • Kompüterlərin təyinatı. • Fərdi kompüterlərin növləri. • Klassik, çoxprosessorlu, paralel prosessorlu arxitekturalar • Kompüterin daxili yaddaş qurğuları və onların funksiyaları. • Əməliyyat, keş və xüsusi yaddaş	2	2	

	Kompüter sisteminin tərkibi. Kompüterin strukturu. Prosessor və yaddaşın quruluşu. Mənbə:[1-8]			
4	Mövzu 4. Fərdi kompüterlərin xarici qurğuları və onların funksiyaları. - Kompüterin xarici yaddaş qurğuları və onların funksiyaları. - Xarici yaddaş qurğularının strukturu - Elastik, optik, sərt maqnit diskləri - Klaviatura, maus və monitorun funksiyaları - Printer, skaner və modemlərin iş prinsipi Mənbə:[1-11]	2		
5	Mövzu 5. Proqramlaşdırmanın əsasları. - Proqramlaşdırmanın mahiyyəti. - Proqramlaşdırma üsulları və dilləri. - Proqramlaşdırma texnologiyaları və sistemləri. Mənbə:[1-11]	2	2	
6	Mövzu 6. Fərdi kompüterlə proqram təminatı. Əməliyyat sistemləri və onların fayl strukturu. - Sistem, tətbiqi, xidmətədiçisi proqram təminatı. - Kompüterin fayl strukturu. Məntiqi disklər. Fayl əə kataloqları haqqında. - MSDOS sistemi və onun əsas əməllərinin təyinatı. - Windows əməliyyat sisteminin strukturu. Əsas əməllərini təyinatı. Mənbə:[1-11]	2	2	
7	Mövzu 7. Stolüstü nəşriyyat sistemləri. Mətnlərin emal edilməsi. - Stolüstü nəşriyyat sistemləri haqqında. - Mətn redaktorları və prosessorları vasitəsilə mətnlərin emal edilməsi. Mənbə:[1-11]	2		
8	Mövzu 8-9.Cədvəl prosessoru. Elektron cədvəllər və onlardan istifadə texnologiyası - Elektron cədvəllərin tərtib edilməsi - Elektron cədvəldə verilənlər üzərində hesablamaların aparılması - Verilənlərin diaqram şəklində təsvir edilməsi texnologiyası Mənbə:[1-11]	2	2	
9	Mövzu 10.Verilənlər bazası və strukturu. Verilənlərin bazası idarəetmə sistemləri. - Verilənlərin ierarxik, şəbəkə və relyasion modelləri - Verilənlər bankı, verilənlərin tipləri - Verilənlərin bazası idarəetmə sistemləri - Access proqramı ilə verilənlərin emal edilməsi Mənbə:[1-11]	2	2	
10	Mövzu 11.Süni intellektin sistemləri. - Süni intellekt əsas problemləri. - İntellektual sistemlər.	2		

	• Ekspert sistemləri. Mənbə:[1-11]			
11	Mövzu 12.Kompüter şəbəkəsi və kompüterlərarası əlaqənin təşkili. Kompüterlərarası əlaqənin təşkili. • Lokal şəbəkələrin növləri. • Şəbəkə sistemləri. Mənbə:[1-11]	2	2	
12	Mövzu 13.Internetdə ünvanlama Domen adları sistemi, serveri və xidməti. • IP-ünvanların quruluşu. • TCP/IP protokolları və onların təyinatı. • Domen adlar sisteminin təyinatı Mənbə:[1-11]	2		
13	Mövzu 14.Internet axtarış sistemləri. Axtarış kataloqları və axtarış göstəriciləri • Axtarış kataloqları və axtarış göstəriciləri • Axtarış göstəricisinin yoxlanılması və seçilməsi • Internetdə məlumat axtarışı üsulları və formaları • Xarici axtarış sistemlərinin qısa icmalı Mənbə:[1-11]	2	1	
14	Mövzu 15.Web səhifələrin hazırlanmasında HTML dilindən istifadə texnologiyası. • Web səhifələr haqqında • HTML dili. Strukturu. Əsas əmrələri. • HTML dilində Web səhifələrin hazırlanması Mənbə:[1-11]	2		
Cəmi		30	15	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisinin sonunda magistrantlar tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdır. Həmçinin magistrantlar Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri kursunun öyrənilməsi veridşlərinə yiyələnməlidirlər.

"Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənnin tədrisi zamanı qoyulan tələbələr aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- nəzəri məlumatların toplanması,
- test tapşırıqların yerinə yetirilməsi,
- referat işlərin hazırlanması,
- imtahan suallarının öyrənilməsi,
- ferdi tapşırıqları yerinə yetirilməsi,
- məsələ və misalların həlli.
- tətbiqi məsələlərin yerinə yetirilməsi.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Fənnin tədrisi informasiya, kompüterin strukturu, daxili və xarici qurğuları, əməliyyat sistemi, standart və ofis proqramları, kompüter şəbəkələri, internet kimi mühüm mövzuları əhatə edir. Gələcək pedaqoqlar öz peşə fəaliyyətlərində kompüterdən səmərəli istifadə etmələri üçün lazım olan fənnin mövzularını bilməlidirlər. Fənn tədrisində zəruri olan kompüter proqramları ilə tanış olunması nəzərdə tutulmuşdur.

"Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemlərini mənimsəyir;

"Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemlərini müəyyən edir;

"Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənninin öyrənilməsində riyaziyyatda yeri, rolu və mövqeyi öyrənilir;

"Tətbiqi və öyrədici tədris proqram paketləri" fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi araşdırılır;

Müstəqil analiz etmə bacarığına yiyələnir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları (12-22 noyabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Multimedik audio və video vasitələr
2. Tərcümə proqramlarından istifadə texnologiyası
3. Kompüter texnikasının yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri.
4. Kompüterlərin təsnifatı.
5. Kompüterlərin arxitekturası, əsas qurğuları və xarakteristikası.
6. Fərdi kompüterlərin növləri
7. Kompüterin daxili yaddaş qurğuları və onların funksiyaları.
8. Əməliyyat, keş və xüsusi yaddaş
9. Kompüterin xarici yaddaş qurğuları və onların funksiyaları.
10. Klaviatura, maus və monitorun funksiyaları

II. Kollokvium sualları (08-18 dekabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Printer, skaner və modemlərin iş prinsipi
2. Sistem, tətbiqi, xidmətedici proqram təminatı.
3. Windows əməliyyat sisteminin strukturu. Əsas əmrlərini təyinatı.
4. Stolüstü nəşriyyat sistemləri haqqında.
5. Mətn redaktorları və prosessorları vasitəsilə mətnlərin emal edilməsi
6. Elektron cədvəllərin tərtib edilməsi
7. Verilənlərin ierarxik, şəbəkə və relyasion modelləri
8. Ekspert sistemləri.
9. Lokal şəbəkələrin növləri.
10. Şəbəkə sistemləri.

XV. İmtahan sualları

1. Multimedik audio və video vasitələr
2. Tərcümə proqramlarından istifadə texnologiyası
3. Kompüter texnikasının yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri.
4. Kompüterlərin təsnifatı.
5. Kompüterlərin arxitekturası, əsas qurğuları və xarakteristikası.
6. Fərdi kompüterlərin növləri
7. Kompüterin daxili yaddaş qurğuları və onların funksiyaları.
8. Əməliyyat, keş və xüsusi yaddaş
9. Kompüterin xarici yaddaş qurğuları və onların funksiyaları.
10. Klaviatura, maus və monitorun funksiyaları
11. Printer, skaner və modemlərin iş prinsipi
12. Sistem, tətbiqi, xidmətedici proqram təminatı.
13. Windows əməliyyat sisteminin strukturu. Əsas əmrlərini təyinatı.
14. Stolüstü nəşriyyat sistemləri haqqında.

15. Mətn redaktorları və prosessorları vasitəsilə mətnlərin emal edilməsi
16. Elektron cədvəllərin tərtib edilməsi
17. Verilənlərin ierarxik, şəbəkə və relyasion modelləri
18. Ekspert sistemləri.
19. Lokal şəbəkələrin növləri.
20. Şəbəkə sistemləri.
21. IP-ünvanların quruluşu.
22. Web səhifələr haqqında

"Tədris tətbiqi və öyrədici proqram paketləri" fənninin sillabusu
"İnformatikanın tədrisi metodikası və metodologiyası" ixtisasının tədris planı və
fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Riyaziyyat və informatika» kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq
edilmişdir (08 sentyabr 2025-ci il, protokol № 01).

Fənn müəllimi:

dos. Memmed Muradov

Kafedra müdürü:

dos. Ruslan Hemidov